

Asia: VN/25152/2023

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja Suomen rannikkostrategian luonnokseen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

BirdLife Suomi kiittää ympäristöministeriötä lausuntopyynnöstä ja mahdollisuudesta osallistua strategian valmisteluun.

Yleistä

Pidämme tärkeänä, että vanhentunut, osin nykyisestä eroavassa toimintaympäristössä tehty rannikkostrategia korvataan uudella päivitetyllä strategialla.

Strategian laadinnan lähtökohtana on ollut toimenpiteiden ja yhteisten periaatteiden etsintä strategisten tavoitteiden sijaan. Pidämme tätä onnistuneena lähestymistapana. Rannikkoalueelle kohdistuu tällä hetkellä suuri kiinnostus muun muassa merituulivoiman lisäämisen myötä, ja merialuesuunnittelu ja rannikkoalueen kaavoitus kaipaavat kipeästi yhteisiä periaatteita ja valtion viitoittamia toimenpiteitä matkalla kohti rannikon kestävää käyttöä.

On hienoa ja tärkeää, että sekä luonnon monimuotoisuuden lisääntyminen että ilmastonmuutoksen hillintä toimivat strategiassa läpileikkaavana teemana eli kaikelle toiminnalle yhteisenä periaatteena. Näiden tärkeyttä ja toteuttamista voisi kuitenkin vielä korostaa joissakin toimenpidekorteista, jotta ne korostuvat konkreettisenä huomioon otettavana tavoitteena niissä toimenpiteissä, joissa ne on keskeisiä huomioida.

Näemme edelleen strategian keskeisenä haasteena toimenpiteiden toteuttamisen. On ehdottoman tärkeää, että strategian tärkeät ja valtaosin oikeansuuntaiset toimenpiteet viedään käytäntöön ja kullakin toimenpiteellä on vastuuviranomainen, joka vastaa sen edistämisestä ja toteutumisesta.

Strategian viimeistelyssä onkin tärkeää lisätä kaikkiin toimenpiteisiin vastuuviranomaiset. Strategian tavoitteiden toteutuksessa avainasemassa ovat vastuuviranomaisten lisäksi strategian yhteisissä periaatteissa mainitut vaikuttavat toimenpiteet ja riittävä rahoitus.

Strategian toimenpidekortit ovat hyviä ja perusteltuja.

Huomioita toimenpidekorteista

Ajantasaisen tilannekuvan luominen on erittäin tärkeää. Maakuntakaavatasoa laajempi tarkastelu on välttämätöntä hankkeiden (erityisesti merituulivoima) kumulatiivisten vaikutusten selvittämiseksi ja merkittävien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi.

Hyvien käytäntöjen foorumi on kannatettava hanke, joka kannattaa toimeenpanna pikaisesti. Sujuva yhteistyö eri tahojen välillä ja aktiivinen vuoropuhelu ovat avainasemassa eri toimintamuotojen yhteensovittamisessa.

Kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittäminen on yksi strategian keskeisimmistä tavoitteista. Asian valmistelua tulee kiirehtiä ja sille tulee huolehtia riittävä rahoitus. Kokonaisvaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös pienet hankkeet, jotka voivat yhdessä muiden pienempien hankkeiden kanssa muodostaa merkittäviä haitallisia vaikutuksia, vaikka ne ovat yksinään vähäpätöisiä. Toimenpidekorttiin tulee lisätä maininta myös pienemmistä hankkeista.

Kestävä maankäytön ja rakentamisen toimenpidekorttia on tarpeen kehittää siten, että vaikutuksia arvioitaessa tulee kiinnittää huomiota myös luonnon monimuotoisuuteen, ekologiin yhteyksiin ja ilmastonmuutoksen vuoksi muuttuvaan ympäristöön. Vaikka ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen ovatkin strategiassa läpileikkaava teema, se on erityisen tärkeä nostaa esiin tässä yhteydessä.

Hyvinvoivan rannikkoluonnon toimenpidekortti tunnistaa hyvin luonnon merkityksen kaikkien muiden toimintojen mahdollistajana. Luonnon monimuotoisuuteen vaikuttavista tekijöistä ihmistoiminnan aiheuttamaa häiriötä ei kuitenkaan listassa mainita, vaikka se on eri muodoissaan erittäin merkittävä tekijä suurelle eläinlajijoukolle, esimerkiksi linnuille. Se tulisi lisätä toimenpidekortin ensimmäisen kappaleen toiseen virkkeeseen.

Ensimmäisenä vaiheena toimenpidekortissa esitetään ekologisen kompensaation ja EU:n ennallistamis- ja suojelutavoitteiden pilotointia hankerahoituksella. Huomautamme, että vuoden 2030 suojelutavoitteiden saavuttaminen ei onnistu pelkästään hankerahoituksella. Luontokadon pysäyttämisen ja monimuotoisuuden lisääntymisen tulee näkyä vahvemmin strategiassa. Esitämme uutena lisäyksenä tämän toimenpidekortin ensimmäisiin vaiheisiin kohtaa: “Rannikon suojelualueverkostoa laajennetaan ja ennallistetaan kansainvälisten biodiversiteettisopimusten mukaisesti”. Toimenpiteiden toteuttamiseen tulee turvata hankerahoituksen lisäksi riittävä perusrahoitus, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa.

Arkiomaa Aki
BirdLife Suomi ry